

Sygn.akt III AUa 463/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lipca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Teresa Suchcicka

Sędziowie: SA Alicja Sołowińska

SO del. Tomasz Madej (spr.)

Protokolant: Barbara Chilimoniuk

po rozpoznaniu na rozprawie 10 lipca 2018 r. w B.

sprawy z odwołania (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością

w B.

przy udziale zainteresowanego A. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o ustalenie obowiązku ubezpieczenia

na skutek apelacji (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością

w B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z 1 marca 2018 r. sygn. akt V U 1033/17

I. **oddala apelację;**

II. **zasądza od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.**

Sygn. Akt III AUa 463/18

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 6 września 2017 r. - wydaną na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 i 3, w zw. z art. 38 ust. 1, art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. a i c oraz art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 poz. 121 ze zm.) oraz art. 18 ust. 3, art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 81 ust. 1, 6 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych - stwierdził, że A. Z. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu w okresie od 02.01.2014 r. do 31.01.2014 r., od 03.02.2014 r. do 30.04.2014 r., od 05.05.2014 r. do 31.05.2014 r., od 02.06.2014 r. do 31.10.2014 r., od

03.11.2014 r. do 31.12.2014 r., od 02.01.2015 r. do 31.01.2015 r., od 02.02.2015 r. do 28.02.2015 r., od 02.03.2015 r. do 20.04.2015 r., od 04.05.2015 r. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy o świadczenie usług u płatnika składek (...) Sp. z o.o. (aktualna nazwa (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością). Dodatkowo ustalił podstawę wymiaru składek na w/w ubezpieczenia.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podał, że spółka (...) Sp. z o.o. (aktualna nazwa (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością) zawarła z ubezpieczonym umowy cywilnoprawne nazwane umowami o dzieło, których przedmiotem było wykonywanie detali na tokarce (...).

W ocenie organu rentowego umowy te z uwagi na ich przedmiot i charakter realizacji, należało zakwalifikować jako umowy o świadczenie usług, do których zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. W następstwie tego uznał, że stanowiły one tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń: emerytalnego, rentowych i wypadkowego. Organ rentowy wskazał na przepisy prawa znajdujące zastosowanie w sprawie oraz orzeczenia sądów powszechnych i Sądu Najwyższego odnoszące się do analizowanej materii i powołał szereg argumentów przemawiających za uznaniem zawartych umów za umowy o świadczenie usług.

Według ZUS czynności wykonywane przez A. Z. w ramach zawartych umów polegające na wykonywaniu elementów za pomocą tokarki, były czynnościami typowymi dla umowy o świadczenie usług w rozumieniu art. 750 k.c. Nie miały one charakteru czynności przynoszących konkretny, materialny i zindywidualizowany rezultat podlegający ocenie i ewentualnej odpowiedzialności za wady. Jego obowiązki były związane z szeroko pojętymi przy użyciu tokarki. Zainteresowany był zobligowany do starannego wykonania swoich obowiązków. Nie były to obowiązki zindywidualizowane i wyodrębnione.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. (dawniej (...) sp. z o.o.). Zaskarżając decyzję organu rentowego w całości, zarzuciła jej naruszenie:

naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 2, art. 18 ust. 1 i 3, art. 20 ust.1, art. 36 ust. 1 i 4 w zw. z art. 4 pkt 9 oraz art. 46 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 81 ust. 1 i 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych w zw. z art. 3531 k.c. w zw. z art. 300 k.p. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i błędną wykładnię skutkującą przyjęciem, że zainteresowany, jako osoba wykonująca pracę na podstawie umów cywilnoprawnych u płatnika składek podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu we wskazanych powyżej okresach, podczas gdy zawarte przez strony umowy zgodnie z ustawową zasadą swobody umów były umowami o dzieło, zawierając ich estentialia negotii, a tym samym zainteresowany, jako osoba wykonująca pracę na podstawie umów cywilnoprawnych nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu we wskazanych powyżej okresach.

Na podstawie takich zarzutów skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i ustalenie, iż ubezpieczony nie podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu w okresach wskazanych w zaskarżonej decyzji oraz wniosła o zasądzenie kosztów postępowania na swoją rzecz według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołania płatnik wskazał, że organ rentowy nie dostrzegł, że w treści umów zamawiający precyzował rezultat, który miał być osiągnięty w ramach zawartej umowy poprzez wskazanie konkretnej ilości sztuk detali, które miały zostać wykonane. Podkreślił, że umowy zawarte między stronami polegały na osiągnięciu określonego rezultatu – wykonaniu konkretnej ilości detali, a element ten należy do essentialia negotii umowy o dzieło. Zaznaczył przy tym, iż jednym z kryteriów pozwalających na odróżnienie od umowy świadczenia usług jest możliwość poddania umówionego rezultatu (dzieła) sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych. Skarżący wskazał, że uzyskane dzieło było poddawane testowi na występowanie ewentualnych wad. Dodał, że od wykonawcy w niniejszej sprawie oczekiwano wykonania konkretnej rzeczy materialnej, która podlegała sprawdzianowi na istnienie wad – sprawdzana była prawidłowość wykonania dzieła. W przypadku stwierdzenia wad dzieła to wykonawca zobowiązany był do ich usunięcia/naprawy.

Skarżący zauważył również, że przy wykonywaniu dzieła dopuszczalne jest użycie narzędzi (maszyn) należących do zamawiającego – tego rodzaju rozwiązanie jest w pełni dopuszczalne. Zamawiający dzieło może przekazać wykonawcy swoje materiały, z których dzieło ma być wykonane (art. 633 k.c.), a także ma prawo kontroli sposobu wykonania dzieła i podania sposobu jego wykonania, pod rygorem odstąpienia od umowy w razie wykonywania dzieła niezgodnie z instrukcjami (art. 636 k.c.).

Końcowo wskazała, że w niniejszej sprawie istotna była przede wszystkim wola i zgodny zamiar stron umowy. Strony zgodnie określiły, że łączyły je umowy o dzieło, którą to wolę wyraziły w treści umowy, zaś podważanie jej rzeczywistej treści i zamiaru stron jest działaniem, które podważa zasadę swobody umów.

W odpowiedzi Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W ocenie organu rentowego zawarte umowy były umowami starannego działania, a nie umowami rezultatu. W jej wyniku nie doszło do powstania dzieła, a wyłącznie do wykonania określonego rodzaju czynności tj. w tym przypadku wykonania detali na tokarce. W umowie w ogólnie nie określono jakiego rodzaju ma powstać dzieło, przeciwnie ze sposobu określenia zobowiązania wykonawcy wynika, że zainteresowany miał wytworzyć typowe, powtarzalne elementy, co w praktyce sprowadzało się do starannego wykonania powtarzalnych czynności. W konkretnym przypadku zainteresowany nie wykonywał pracy o charakterze innowacyjnym i twórczym. Wręcz przeciwnie, wykonywał czynności powtarzalne, sprowadzające się do obsługi urządzenia, które nie prowadziły do powstania dzieła w rozumieniu art. 627 k.c. W umowie wynagrodzenie należne za wykonanie ww. prac określono jako płacę zasadniczą. Wysokość tego wynagrodzenia nie była związana z tym, czy praca była wykonywana wadliwie, czy też trudno mówić, że zainteresowany odpowiadał za rezultat swojej pracy.

Sąd Okręgowy wyrokiem z 1 marca 2018 r. uznał, że odwołanie (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. (dawniej (...) Sp. z o.o.) jako niezasadne podlegało oddaleniu. Rozstrzygnął o kosztach zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił, że (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (dawniej (...) Sp. z o.o.) z siedzibą w B. zawarła z A. Z. umowy cywilnoprawne nazwane umowami o dzieło, których przedmiotem było wykonywanie detali na tokarce (...).

Zdaniem płatnika składek umowy zawarte między stronami były umowami rezultatu albowiem nie chodziło w nich tylko o dokonanie czynności składających się na prace będące przedmiotem umów, ale o skuteczne ich wykonanie, co jest typowe dla umowy o dzieło. Ponadto skarżąca wskazywała również, że ocena tych umów z punktu widzenia art. 3531 kc świadczy o tym, że układając swe relacje w formie umów o dzieło strony ustaliły w sposób odpowiadający właściwości tego stosunku.

Sąd zważył, że przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była kwestia podlegania A. Z. ubezpieczeniom społecznym.

Stosownie do treści art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia oraz osobami z nimi współpracującymi.

Według art. 12 ust. 1, obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym nie podlega natomiast osoba wykonująca pracę na podstawie umowy o dzieło.

Jak stanowi art. 627 kc przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Przedmiotem umowy o dzieło jest wykonanie dzieła, będącego osiągnięciem określonego z góry przez strony rezultatu. Rezultat ten może być materialny lub niematerialny.

Według powszechnego poglądu nazwa umowy nie ma decydującego znaczenia dla określenia jej charakteru, który ustala się na podstawie treści oświadczeń woli stron, dokonując ich wykładni zgodnie z art. 65 kc. Oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają, ze względu na okoliczności, w których zostało złożone, zasady współzycia społecznego oraz ustalone zwyczaje, przy czym w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu. Dla prawidłowej oceny charakteru prawnego łączącego strony stosunku prawnego decydujące znaczenie mają ustalenia faktyczne dotyczące okoliczności zawarcia umowy, jej celu i zamiaru stron (podobnie, choć w innym stanie faktycznym wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2002 r., II UKN 769/00, lex nr 560567). Zamiar zawarcia umowy o dzieło, a także świadome podpisanie takiej umowy nie mogą zmienić charakteru zatrudnienia zainicjowanego taką umową, jeśli wykazuje ono w przeważającym stopniu cechy innego stosunku prawnego (podobnie w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2008 r., I PK 315/07, lex nr 470956). W rezultacie, nawet zamiar zawarcia umowy o dzieło, a także świadome podpisanie takiej umowy nie mogą nadać cywilnoprawnego charakteru zatrudnieniu zainicjowanemu taką umową, jeśli wykazuje ono w przeważającym stopniu cechy innego typu stosunku prawnego np. umowy o świadczenie usług. Sama użyta przez strony terminologia nie ma znaczenia przy interpretowaniu i oznaczaniu faktycznie łączącego ich stosunku prawnego. Nazwa umowy nie przesądza o jej rodzaju. W systemie ubezpieczeń społecznych częste są przypadki, w których nawet zgodnie nazwana przez strony umowa nie jest tą, która stanowi tytułu podlegania ubezpieczeniom.

W orzecznictwie podkreśla się przy tym, że umowę której przedmiotem są usługi w szerokim tego słowa znaczeniu nie można uznać za umowę o dzieło, lecz umowę o świadczenie usług, do której stosuje się odpowiednio przepisy o umowie zlecenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2008 r., I PK 315/07, LEX nr 470956).

Umowa o dzieło należy do umów rezultatu. Wykonanie oznaczonego dzieła jest zwykle określonym procesem pracy lub twórczości o możliwym do wskazania momencie początkowym i końcowym, którego celem jest doprowadzenie do efektu (rezultatu) przyjętego przez strony w momencie zawierania umowy. Ryzyko nieosiągnięcia rezultatu obciąża przy tym przyjmującego zamówienie. W umowie o dzieło powinien być więc określony jej rezultat, w sposób z góry przewidziany, w szczególności przy użyciu obiektywnych jednostek metrycznych. Zawarta w tego typu rezultatach myśl twórcza czy też techniczna składa się na określoną całość i jest jej integralnym elementem. Dzieło nie musi mieć przy tym cech indywidualności w takiej mierze jak utwór, nie zawsze musi być tworem jedynym i niepowtarzalnym, chronionym prawem autorskim i wymagającym od jego autora posiadania specjalnych umiejętności. Charakterystyczną cechą umowy o świadczenie usług jest obowiązek starannego działania – starannego wykonywania umówionych czynności.

Przy kwalifikacji konkretnej umowy należy zbadać czy świadczenie będące przedmiotem zobowiązania ma cechy dzieła czy też starannego działania.

Z treści zawartych przez strony umów wynika, że A. Z. zobowiązał się do wykonania detali za pomocą tokarki C..

Celem ustalenia charakteru prawnego umowy łączącej strony oraz czynności wykonywanych w ramach spornego stosunku prawnego Sąd dopuścił dowód z zeznań A. Z. w charakterze strony. Wynika z nich, że w spornym okresie ubezpieczony zajmował się wykonywaniem detali za pomocą tokarki w (...) z o.o. w B.. Detale były wykonywane na podstawie gotowego wzoru. Nikt z pracowników nie zgłaszał uwag do wykonywanych części. A. Z. wskazał, że urządzenie, na którym pracował należało do spółki. Nikt nie nadzorował jego czynności. Czynności były wykonywane w siedzibie firmy, na urządzeniach będących własnością płatnika, z materiału dostarczonego przez Spółkę (...).

Sąd dał wiarę zeznaniom ubezpieczonego uznając je za spójne, logiczne i zgodne z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Jego wersja korespondowała z relacją świadków I. S. i R. D.. Wskazani świadkowie potwierdzili, że A. Z. wykonywał elementy za pomocą tokarki. Dodatkowo R. D. szczegółowo opisała, że ubezpieczony wykonywał detale na materiale zapewnionym przez spółkę, według rysunku sporządzonego przez konstruktora. Wynagrodzenie było płacone po wykonaniu detali, do 10-go każdego miesiąca. R. D. dodała, że nikt nie sprawdzał wykonanych elementów przez A. Z., dlatego, iż każdy z elementów musiał zostać zamontowany do maszyny. Wynagrodzenie było wypłacane po wykonaniu detalu, natomiast weryfikacja następowała w okresie dwóch lat od daty zakupu i montażu maszyny u klienta. Świadek I. S. potwierdziła fakt, że detale były wykonywane według rysunku.

Pracę tokarzy nadzorował brygadzysta R. S.. Zeznając w charakterze świadka wskazał, że detale wykonywane przez A. Z. miały charakter powtarzalny. Praca była odbierana przez świadka w ten sposób, że przeliczał ilość wykonanych elementów. Jakość detali była sprawdzana początkowo. Kiedy okazało się, że ubezpieczony jest dobrym fachowcem, jakość wykonywanych przez niego detali nie była sprawdzana. Praca A. Z. polegała na wprowadzeniu w pamięci maszyny odpowiedniego programu do każdego detalu. Na jednej maszynie pracowały dwie osoby i każde z nich wprowadzało odpowiedni program do każdego z elementów. A. Z. dzielił maszynę z innym pracownikiem zatrudnionym na podstawie umowy o pracę.

Przy ustalaniu okoliczności sprawy Sąd pominął zaś zeznania świadka E. P., bowiem nie posiadała wiedzy w zakresie umowy i wykonywanych czynności przez A. Z.

Wobec całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie w szczególności wobec treści umowy łączącej płatnika z ubezpieczonym, Sąd Okręgowy uznał, że sporna umowa nie może być uznana za umowę o dzieło.

Z materiału dowodowego wynika, iż ubezpieczony wykonywał czynności polegające wykonywaniu detali za pomocą tokarki. Były to zatem czynności powtarzalne, nie zmierzające do osiągnięcia określonego rezultatu. Ubezpieczony pracował w razie potrzeby, w określonych godzinach na terenie zakładu pracy spółki, na urządzeniach należącym do płatnika, za co otrzymywał wynagrodzenie.

Należy zauważyć, że przy tego rodzaju powtarzających pracach trudno wskazać na jakiegokolwiek obiektywnie weryfikowalny i podlegający sprawdzeniu czy też ocenie - rezultat. W przypadku wykonywania detali za pomocą urządzenia nie można uznać, że tego typu czynności mają charakteru zindywidualizowany, skoro były wykonywane w sposób powtarzalny. Ubezpieczony zaś zajmował się jedynie obsługą urządzenia. Jego czynności polegały na wprowadzeniu do pamięci urządzenia gotowego wzoru, a następnie wyboru tego wzoru przy wykonywaniu określonego detalu. Urządzenie było zaś dzielone z innym pracownikiem, a zatem część gotowych wzorów została wprowadzona do pamięci maszyny przez inną osobę. Okoliczności te pozwalają stwierdzić, że powstały w ten sposób element końcowy, pozbawiony był cech twórczych. Dodatkowo zauważyć należy, iż ubezpieczony nie tworzył samodzielnie tych elementów, a posługiwał się gotowym wzorem. Projekt określonego detalu był z góry ustalony, a A. Z. powielał tylko gotowy wzór. Powyższe cechy sprzeciwiają się naturze umowy o dzieło, a powstałe takie same elementy do maszyn nie mogą być uznane za rezultat charakterystyczny dla tego typu umów. W ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, iż czynności wykonywane przez A. Z. nie prowadziły do stworzenia żadnego nowego, unikatowego wytworu o zindywidualizowanych cechach, o właściwościach określonych w umowie. Przede wszystkim zaś wytwór jego pracy nie został przez strony wyraźnie określony w umowie, co w świetle przedstawionych powyżej rozważań jest właściwe dla umowy o świadczenie usług, a nie umowy o dzieło. Nie można zaś uznać określenia ilości wykonanych elementów jako określone cechy dzieła, jak wskazywał odwołujący się. Czynności te w żadnym razie nie są charakterystyczne dla umowy o dzieło, bowiem wynikają z wykonywania pewnych powtarzalnych prac (czynności), nie wymagających cech indywidualizacji, tylko starannego działania.

W wyroku z dnia 19 marca 2008 r. (sygn. akt I ACa 83/08, Lex nr 466437) Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyjaśnił, że wykonywanie powtarzalnych czynności - usług w pewnym przedziale czasowym, nie może zostać zakwalifikowane jako umowa o dzieło z uwagi na ciągłość czynności.

Przeciwko kwalifikacji przedmiotowej umowy jako umowy o dzieło przemawia także sposób ustalania wynagrodzenia. Ubezpieczonemu przysługiwało bowiem wynagrodzenie określone przez strony umowy jako „płaca zasadnicza”, czyli za określony czas pracy, a nie za jakikolwiek rezultat. Wysokość wynagrodzenia nie była też uzależniona od tego czy ewentualne dzieło posiada wady. W przypadku ubezpieczonego nie była oceniana jakość wytworzonych przez niego detali. Weryfikacja jakości następowała po upływie dwóch lat, kiedy to klient odbierał gotową maszynę, składającą się m.in. z części wykonanych przez A. Z.. Praca ubezpieczonego nie była sprawdzana pod kątem istnienia wad bliżej nieokreślonego dzieła. Również określenie w umowach kary umownej za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy nie przesądza o tym, że sporne umowy były umowami o dzieło. Na zasadach wynikających z kodeksu cywilnego (art. 471 kc) - również wykonujący usługę odpowiada za należyte wykonanie zobowiązania.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy nie miał wątpliwości, że celem zawartych umów było staranne wykonanie określonych prac, a nie osiągnięcie określonego rezultatu. Jak wynika z treści tych umów - w chwili ich zawierania ubezpieczony nie zobowiązywał się do wykonania żadnego dzieła. W dacie podpisywania umów strony nie uzgodniły produktu finalnego (nie określiły dzieła), określiły jedynie rodzaj czynności polegający na wykonaniu detali oraz wysokość wynagrodzenia.

Wobec powyższego przesądzając, że strony łączyły w istocie umowy o świadczenie usług, decyzja organu rentowego stwierdzająca istnienie obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu oraz ustalające składki na te ubezpieczenia, w tym również na ubezpieczenie zdrowotne, jest prawidłowa.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy w oparciu o art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie (...) Sp. z o.o. w B..

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2018.265 j.t.).

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wniósł skarżący (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B.. Zaskarżył powyższy wyrok w całości i zarzucił mu:

- naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 2, art. 18 ust. 1 i 3, art. 20 ust. 1, art. 36 ust. 1 i 4 w zw. z art. 4 pkt 9 oraz art. 46 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 81 ust. 1 i 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych w zw. z art. 353¹ k.c. w zw. z art. 300 k.p. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i błędną wykładnię skutkującą przyjęciem, że zainteresowany, jako osoba wykonująca pracę na podstawie umów cywilnoprawnych u płatnika składek podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu we wskazanych w decyzji ZUS okresach, podczas gdy zawarte przez strony umowy zgodnie z ustawową zasadą swobody umów były umowami o dzieło, zawierając ich essentialia negotii, a tym samym zainteresowany jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu we wskazanych powyżej okresach,
- naruszenie art. 65 k.c. poprzez jego błędną wykładnię skutkującą przyjęciem, iż intencją stron było zawarcie umowy o świadczenie usług, a zainteresowany, jako osoba wykonująca pracę na podstawie umów cywilnoprawnych u płatnika składek podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu we wskazanych w decyzji ZUS okresach, podczas gdy złożone przez strony zgodne oświadczenia woli wskazują na wolę zawarcia umowy, zawierając jej essentialia negotii,
- naruszenie przepisów postępowania tj. art. 233 k.p.c., które miało istotny wpływ na treść wydanego w sprawie rozstrzygnięcia poprzez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, skutkującą przyjęciem, iż:

. • z zeznań zainteresowanego wynika, iż łącząca strony umowy była w rzeczywistości umową o świadczenie usług, podczas gdy z zeznań A. Z. wynika, iż w ramach zawartej umowy miał on do wykonania ściśle określoną ilość elementów, zgodnie z wytycznymi zamawiającego, a sposób ich wykonania, oraz czas był od niego

zależny, zaś przedmiotem umowy o dzieło mogą być także powtarzające się czynności;

- zainteresowany zawarł ze spółką umowę o świadczenie usług, za czym przemawia określanie z góry wysokości wynagrodzenia, podczas gdy wynagrodzenie było ustalane w odniesieniu do ilości detali – dzieł, które były powierzone zainteresowanemu do wykonania we wskazanym w umowie okresie;

- o charakterze umowy może świadczyć również okoliczność wykonywania przez zainteresowanego dzieła na maszynach stanowiących własność spółki i z jej materiałów, podczas gdy sam fakt powierzenia przez zamawiającego wykonawcy materiałów do wykonania dzieła, czy też korzystania przez wykonawcę z maszyn

stanowiących cudzą własność przy wykonywaniu dzieła, nie pozbawia umowy o dzieło jej charakteru;

- skarżący nie sprawdzał dzieła pod kątem ewentualnych wad, podczas gdy z zeznań świadków wynika, iż każdorazowo po dokonaniu przez niego dzieła, podlegało ono sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych przez brygadzystę;

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie odwołania i zasądzenie od organu pozwanego na rzecz skarżącej kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, przy uwzględnieniu kosztów procesu za postępowanie apelacyjne.

Organ rentowy w odpowiedzi na apelację, wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Sąd pierwszej instancji dokonał prawidłowych, zgodnych z treścią materiału dowodowego ustaleń faktycznych, nie naruszając reguł służących ocenie wiarygodności i mocy dowodów. Sąd Apelacyjny ustalenia te podziela i przyjmuje je za własne.

Niezasadny jest tym samym zarzut obrazy art. 233 § 1 k.p.c. Przepis ten określa sądowi granice swobody oceny dowodów. Jak wiadomo, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem zawiera on przede wszystkim nakaz - nie doznający wyjątku - aby wyrażona ocena w aspekcie wiarygodności dokonana była na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału w sprawie oraz uwzględnienia wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2002 r., IV CKN 1256/00, LEX nr 80267; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2000 r., III CKN 562/98 (...); postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2002 r., II CKN 691/99, LEX nr 54339, Prok. i Pr.-wkł. (...)). Takiemu obowiązkowi Sąd Okręgowy sprostał, wskazując w sporządzonym uzasadnieniu dowody, na których się oparł i wyjaśniając motywy rozstrzygnięcia. Sąd Okręgowy nie dokonał oceny materiału dowodowego w sposób niekompletny, powierzchowny i sprzeczny z zasadami logiki.

Wbrew zawartym w apelacji zarzutom, Sąd Okręgowy nie naruszył również przepisów prawa materialnego tj. art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 2, art. 18 ust. 1 i 3, art. 20 ust. 1, art. 36 ust. 1 i 4 w zw. z art. 4 pkt 9 oraz art. 46 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 81 ust. 1 i 6 ustawy o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych w zw. z art. 353¹ k.c. w zw. z art. 300 k.p., bowiem do prawidłowo ustalonego stanu faktycznego zastosował odpowiednie przepisy materialnoprawne.

Kwestia sporna w sprawie niniejszej dotyczyła dokonania prawidłowej kwalifikacji prawnej umów zawartych przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. (dawniej (...) Sp. z o.o.) z A. Z. polegających na wykonywaniu detali na tokarce (...).

Kwalifikacja prawna zawartych umów miała bezpośrednie przełożenie na objęcie zainteresowanego obowiązkiem ubezpieczeń społecznych.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd pierwszej instancji prawidłowo uznał, na podstawie całokształtu okoliczności faktycznych sprawy, iż zawarte umowy nie spełniają warunków umów o dzieło określonych w art. 627 k.c., były bowiem umowami starannego działania, a nie umowami o określony rezultat pracy i umiejętności ludzkich.

W myśl art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. Na podstawie art. 12 ust. 1 i ust. 3 ww. ustawy osoby te podlegają ubezpieczeniu wypadkowemu. W odróżnieniu od umowy zlecenia i umowy o świadczenie usług, zawarcie i realizacja umowy o dzieło nie powoduje obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym.

Zgodnie z art. 9 ust. 2 tej ustawy, osoba spełniająca warunki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z kilku tytułów, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4-6 i 10, jest objęta obowiązkowo ubezpieczeniami z tego tytułu, który powstał najwcześniej. Może ona jednak dobrowolnie, na swój wniosek, być objęta ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi także z pozostałych, wszystkich lub wybranych, tytułów lub zmienić tytuł ubezpieczeń, z zastrzeżeniem ust. 2c i 7.

Przy ocenie charakteru prawnego przedmiotowych umów należało w pierwszej kolejności odnieść się do przepisów prawa materialnego, regulujących poszczególne rodzaje umów, tj. do księgi trzeciej Kodeksu cywilnego, co prawidłowo uczynił Sąd pierwszej instancji. Stosownie do treści art. 627 k.c., przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Przedmiotem świadczenia przyjmującego zamówienie jest wykonanie indywidualnego dzieła, które może polegać na jego stworzeniu lub przetworzeniu do takiej postaci, w jakiej poprzednio nie istniało. Sąd Najwyższy wskazał, że umowa o dzieło to umowa o pewien określony rezultat pracy i umiejętności ludzkich (wyrok z 18 kwietnia 2012 r., II UK 187/11). Umowa o dzieło zakłada swobodę i samodzielność w wykonywaniu dzieła, a jednocześnie nietrwałość stosunku prawnego, gdyż wykonanie dzieła ma charakter jednorazowy i jest zamknięte terminem wykonania. Powyższe wskazuje, że wykonanie oznaczonego dzieła stanowi najczęściej jakiś proces pracy lub twórczości o możliwym do określenia momencie początkowym i końcowym, a celem tego procesu jest doprowadzenie do rezultatu określonego przez strony w momencie zawierania umowy. Jest to zatem umowa o „rezultat usługi”. Przyjmuje się, że rezultat ten jest z góry określony, ma samoistny byt, jest obiektywnie osiągalny, pewny i konieczny do osiągnięcia. Odpowiedzialność przyjmującego zamówienie w wypadku nieosiągnięcia celu umowy jest więc odpowiedzialnością za nieosiągnięcie określonego rezultatu. Ponadto, dzieło musi istnieć w postaci postrzegalnej, pozwalającej odróżnić je od innych przedmiotów, ale i uchwycić istotę osiągniętego rezultatu. Przedmiot umowy o dzieło może zostać określony w różny sposób, jednakże określenie to musi być na tyle precyzyjne, aby nie było wątpliwości, o jakie dzieło chodzi. Ponadto cechą konstytutywną dzieła jest samoistność rezultatu, przez co rozumie się jego niezależność od dalszego działania twórcy. Innymi słowy - z chwilą ukończenia dzieła staje się ono odrębne od twórcy. W przypadku rezultatu materialnego, samoistną wartością, dla której osiągnięcia strony zawarły umowę o dzieło jest konkretna rzecz, np. wykonany na zamówienie mebel, wyremontowany lokal (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 11 lipca 2013 r., III AUa 2092/12, LEX nr 1353677).

Natomiast wykonanie określonej czynności, bądź też szeregu powtarzających się czynności, jest cechą charakterystyczną umów zlecenia i umów o świadczenie usług nieuregulowanych innymi przepisami. Przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie (art. 734 § 1 k.c.) lub też czynności faktycznej. Elementem wyróżniającym umowy zlecenia (essentialia negotii) jest nie

wynik, lecz starania w celu jego osiągnięcia. Jest to zatem umowa o podjęcie starannego działania i dokonywanie należytych zabiegów ze strony podejmującego się usługi. Do obowiązków przyjmującego zlecenie należy wykonanie usługi, tj. dokonanie określonej w umowie czynności, a sposób jej wykonania pozostawiony jest w zasadzie uznaniu zleceniobiorcy z uwzględnieniem udzielonych wskazań czy instrukcji zleceniodawcy, przy czym zleceniobiorca powinien wykonać usługę osobiście. Zobowiązuje się on tylko do dołożenia należytej staranności i nie odpowiada za brak rezultatu oczekiwanego przez zleceniodawcę. Przedmiotem zlecenia jest więc dokonanie określonej czynności, która może zostać wskazana w sposób zindywidualizowany (określenie rodzaju, przedmiotu, stron, postanowień przedmiotowo istotnych) lub przez wskazanie tylko rodzaju takiej czynności. Przedmiotem umowy może być więcej niż jedna czynność, a nawet nieokreślona ich liczba, a także stałe dokonywanie powtarzalnych czynności danego rodzaju lub rodzajów (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 4 listopada 2014 r., sygn. III AUa 777/14).

Zgodnie z zasadą swobody umów wyrażoną w art. 353¹ k.c., strony mają możliwość wyboru rodzaju stosunku prawnego określanego jako wykonywanie zatrudnienia w szerokim tego słowa znaczeniu. Ograniczeniem w swobodzie umów jest jednak m.in. właściwość (natura) stosunku, niezależnie zatem od deklaracji stron co do nazwy zawieranej umowy, o tym, jakiego rodzaju stosunek łączy strony rozstrzygać będą warunki, w jakich praca, czy dana usługa jest wykonywana. W związku z powyższym sąd ma obowiązek badać, czy postanowienia zawarte w umowie oraz okoliczności związane z jej wykonywaniem nie wskazują, że strony zawierając danego rodzaju umowę nie wykroczyły poza granice swobody kontraktowej (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 21 listopada 2013 r., sygn. III AUa 34/13). Należy przy tym pamiętać, iż dla prawidłowej oceny charakteru prawnego łączącego strony stosunku prawnego znaczenie mają zarówno okoliczności zawarcia umów i ich postanowienia, cel i zamiar stron, wyrażający się między innymi w nadanych umowom nazwach, jak również sposób ich realizacji (por. wyrok Sądu Najwyższego z 25 stycznia 2002 r., II UKN 769/00, Lex nr 560567). Sama nazwa umowy nigdy nie może przesądzić o jej charakterze prawnym, dopiero w połączeniu z treścią zobowiązania i sposobem jego wykonania pozwala na prawidłową kwalifikację prawną.

Dodatkowo należy zauważyć, że wola stron co do charakteru umowy na gruncie ubezpieczeń społecznych nie ma znaczenia decydującego, a pomocnicze (tak Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z 2 lipca 2013r., III AUa 44/13). Słusznie zauważył Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 stycznia 2014 roku, II UK 257/13, że stosownie do art. 3531 k.c. strony mogą dokonać wyboru rodzaju łączącego je stosunku prawnego, nie oznacza to jednak dowolności, bowiem przywołany przepis wprost wymaga, aby treść umowy nie sprzeciwiała się naturze danego stosunku prawnego, jego społeczno-gospodarczemu przeznaczeniu i ustawie (zob. także wyrok Sądu Najwyższego z 28 kwietnia 2010 r., II UK 334/09, LEX nr 604221). W takiej sytuacji zasadnicze znaczenie przypisać należy celowi wyznaczonemu przez ustawodawcę. Niewątpliwie zaś cechą charakterystyczną ubezpieczenia społecznego jest powszechność systemu. Przepisy prawa ubezpieczeń społecznych z reguły wiążą pracę zarobkową z obligatoryjnym ubezpieczeniem społecznym. Wyjątkiem tu jest umowa o dzieło. Wskazana relacja zasady i wyjątku zmierza do zastosowania przy ocenie rodzaju umowy wykładni zawężającej i ścisłej. Inaczej rzecz ujmując, przy krzyżowaniu się cech umowy o dzieło i umowy o świadczenie usług oraz przy podkreślonej roli woli stron istotna jest przede wszystkim wola ustawodawcy. Ten zaś, na gruncie publicznego prawa ubezpieczeń społecznych ustanowił zasadę powszechnego objęcia ubezpieczeniem społecznym. Tym samym podmiot decydujący się na zatrudnienie w oparciu o umowę o dzieło jest zmuszony wykazać, że zatrudnienie to faktycznie przejawiało właściwości tego rodzaju umowy, a nie stanowiło obejścia przepisów ustawy systemowej, gdyż celem było zmniejszenie obciążeń z racji składek na ubezpieczenia społeczne.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 65 k.c. podkreślić należy, że zgodny zamiar stron i cel umowy mogą objawiać się nie w treści kontraktu (który zazwyczaj odpowiada kodeksowym wzorcom), lecz w sposobie jego realizacji, odsłaniającym rzeczywiste intencje stron. W rozumieniu art. 65 § 2 k.c. cel umowy jest wyznaczany przez funkcję, jaką strony wyznaczają danej czynności w ramach łączących je stosunków prawnych. Jest to cel zindywidualizowany, dotyczący konkretnej umowy i znany obu stronom. Wpływa on na kształt praw i obowiązków pośrednio, jako jeden z czynników, które powinny być brane pod uwagę przy dokonywaniu wykładni. Cel nie musi być wyartykułowany w treści umowy, a może być ustalany na podstawie okoliczności towarzyszących dokonaniu czynności prawnej (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 3 grudnia 2015 r., sygn. III AUa 1370/15).

W ocenie Sądu Apelacyjnego, należy podzielić stanowisko Sądu pierwszej instancji, iż ze sposobu realizacji przedmiotowych umów wynikało, że faktycznym zamiarem stron było zawarcie umów o świadczenie usług, a nie umów o dzieło. Okoliczność podnoszona przez apelującego, że wykonanie detali polega na przetworzeniu i stworzeniu nowego przedmiotu do postaci w jakiej poprzednio nie istniało i który spełnia wyśrubowane normy rodzajowe nie oznacza, że był on automatycznie odpowiedzialny za rezultaty tych prac. A. Z. wykonywał detale na tokarce numerycznej według ściśle określonego procesu technologicznego obowiązującego w Spółce, we według rysunków technicznych zgodnie z istniejącymi wymagającymi tolerancjami umieszczonymi na rysunkach.

W orzecznictwie przyjmuje się, że wykonanie dzieła najczęściej przybiera postać wytworzenia rzeczy lub dokonania zmian w rzeczy już istniejącej (naprawienie, przerobienie, uzupełnienie). Czynności będące przedmiotem umów omawianych w sprawie niniejszej nie były czynnościami przynoszącymi konkretne, indywidualnie oznaczone rezultaty, możliwe do obiektywnej weryfikacji.

Płatnik składek zawarł z A. Z. umowy cywilnoprawne nazwane umowami o dzieło na wykonanie następujących prac:

- nr 5/01/2014, zawarta w dniu 02.01.2014 r. na okres od 02.01.2014 r. do 31.01.2014 r., na mocy której: „Na zamówienie Zamawiającego, Wykonawca zobowiązuje się do Wykonania detali na tokarce (...) w ilości 1500 szt.”.

- nr 5/02/2014, zawarta w dniu 03.02.2014 r. na okres od 03.02.2014 r. do 28.02.2014 r., na mocy której: „Na zamówienie Zamawiającego, Wykonawca zobowiązuje się do Wykonania detali na tokarce (...) w ilości 2000 szt.”.

- nr 4/03/2014, zawarta w dniu 01.03.2014 r. na okres od 01.03.2014 r. do 31.03.2014 r., na mocy której: „Na zamówienie Zamawiającego, Wykonawca zobowiązuje się do Wykonania detali na tokarce (...) w ilości 2000 szt.”.

- nr 4/04/2014, zawarta w dniu 01.04.2014 r. na okres od 01.04.2014 r. do 30.04.2014 r., na mocy której: „Na zamówienie Zamawiającego, Wykonawca zobowiązuje się do

Wykonania detali na tokarce (...) w ilości 1950 szt.”.

- nr 8/05/2014, zawarta w dniu 05.05.2014 r. na okres od 05.05.2014 r. do 31.05.2014 r., na mocy której: „Na zamówienie Zamawiającego, Wykonawca zobowiązuje się do Wykonania detali na tokarce (...) w ilości 1500 sztuk”.

- nr 4/06/2014, zawarta w dniu 02.06.2014 r. na okres od 02.06.2014 r. do 30.06.2014 r., na mocy której: „Na zamówienie Zamawiającego, Wykonawca zobowiązuje się do Wykonania detali na tokarce (...) w ilości 1000 sztuk”.

- nr 6/07/2014, zawarta w dniu 01.07.2014 r. na okres od 01.07.2014 r. do 31.07.2014 r., na mocy której: „Na zamówienie Zamawiającego, Wykonawca zobowiązuje się do Wykonania detali na tokarce (...) w ilości 1200 sztuk”.

- nr 5/08/2014, zawarta w dniu 01.08.2014 r. na okres od 01.08.2014 r. do 31.08.2014 r., na mocy której: „Na zamówienie Zamawiającego, Wykonawca zobowiązuje się do Wykonania detali na tokarce (...) w ilości 1170 sztuk”.

- nr 03/09/2014, zawarta w dniu 01.09.2014 r. na okres od 01.09.2014 r. do 30.09.2014 r., na mocy której: „Na zamówienie Zamawiającego, Wykonawca zobowiązuje się do Wykonania toczenie detali na tokarce (...) w ilości 250 sztuk”.

- nr 4/10/2014, zawarta w dniu 01.10.2014 r. na okres od 01.10.2014 r. do 31.10.2014 r., na mocy której: „Na zamówienie Zamawiającego, Wykonawca zobowiązuje się do Wykonania detali na tokarce (...) w ilości 1080 sztuk”.

- nr 6/11/2014, zawarta w dniu 03.11.2014 r. na okres od 03.11.2014 r. do 30.11.2014 r., na mocy której: „Na zamówienie Zamawiającego, Wykonawca zobowiązuje się do Wykonania detali na tokarce (...) w ilości 880 sztuk”.

- nr 5/12/2014, zawarta w dniu 01.12.2014 r. na okres od 01.12.2014 r. do 31.12.2014 r., na mocy której: „Na zamówienie Zamawiającego, Wykonawca zobowiązuje się do Wykonania detali na tokarce (...) w ilości 1000 sztuk”

- nr 3/01/2015, zawarta w dniu 02.01.2015 r. na okres od 02.01.2015 r. do 31.01.2015 r., na mocy której: „Na zamówienie Zamawiającego, Wykonawca zobowiązuje się do Wykonania detali na tokarce (...) w ilości 920 sztuk.”.
- nr 4/02/2015, zawarta w dniu 02.02.2015 r. na okres od 02.02.2015 r. do 28.02.2015 r., na mocy której: „Na zamówienie Zamawiającego, Wykonawca zobowiązuje się do Wykonania detali na tokarce (...) w ilości 1170 sztuk.”.
- nr 10/03/2015, zawarta w dniu 02.03.2015 r. na okres od 02.03.2015 r. do 31.03.2015 r., na mocy której: „Na zamówienie Zamawiającego, Wykonawca zobowiązuje się do Wykonania...”.
- nr 07/04/2015, zawarta w dniu 01.04.2015 r. na okres od 01.04.2015 r. do 30.04.2015 r., na mocy której: „Na zamówienie Zamawiającego, Wykonawca zobowiązuje się do Wykonania detali na tokarce (...) w ilości 1500 szt.”.
- nr 2/05/2015, zawarta w dniu 04.05.2015 r. na okres od 04.05.2015 r. do 29.05.2015 r., na mocy której: „Na zamówienie Zamawiającego, Wykonawca zobowiązuje się do Wykonania detali na tokarce cnc w ilości 960 szt.”.
- nr 10/06/2015, zawarta w dniu 02.06.2015 r. na okres od 02.06.2015 r. do 11.06.2015 r., na mocy której: „Na zamówienie Zamawiającego, Wykonawca zobowiązuje się do Wykonania: detali na tokarce cnc w ilości 960 szt.”.
- nr 9/08/2015, zawarta w dniu 04.08.2015 r. na okres od 04.08.2015 r. do 31.08.2015 r., na mocy której: „Na zamówienie Zamawiającego, Wykonawca zobowiązuje się do Wykonania detali na tokarce (...)”.
- nr 8/09/2015, zawarta w dniu 01.09.2015 r. na okres od 01.09.2015 r. do 05.09.2015 r., na mocy której: „Na zamówienie Zamawiającego, Wykonawca zobowiązuje się do Wykonania detali na tokarce (...)”.

Podkreślić w tym miejscu należy, że treść wszystkich zawieranych przez strony umów była tożsama, a ich przedmiotem było wykonanie detali różnego typu wyrażonych w sztukach. Z uwagi na przedmiot zawartych umów trudno mówić o personifikacji i indywidualizacji dzieła. Wykonywanie przez zainteresowanego poszczególnych rodzajów detali nie różniło się od siebie. Wykonane były według z góry określonego i narzuconego sposobu. Nie odróżniały się zatem niczym od rezultatów pracy innych zatrudnionych u odwołującego pracowników, którzy wykonywali tożsame zadaniowo prace. Nadto prace te były tożsame z pracami wykonywanymi przez osoby zatrudnione u płatnika składek na podstawie umowy o pracę.

Jak wynika z relacji świadków praca A. Z. polegała na wprowadzeniu w pamięci maszyny – tokarki (...) odpowiedniego programu do każdego rodzaju detalu Na jednej maszynie pracowały dwie osoby i każde z nich wprowadzała odpowiedni program do każdego z elementów. A. Z. dzielił maszynę z innym pracownikiem zatrudnionym na podstawie umowy o pracę.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego należy uznać, że realizacja spornych umów (wykonywanie detali na tokarce (...)) polegała na wykonaniu prostych, powtarzalnych czynności, przy których najważniejsze było zachowanie należytej staranności, bez konieczności osiągnięcia określonego rezultatu, nie były to więc umowy o dzieło a umowy o świadczenie usług, do których stosuje się przepisy o umowach zlecenia. Praca A. Z. nie wymagała szczególnych umiejętności(poza obsługą maszyny – tokarki (...)) . Nie brał on na siebie ryzyka pomyślnego wyniku realizowanych czynności. Wykonywał czynności powtarzalne, polegające na wykonaniu wielokrotnym konkretnego detalu- części. Ostateczny efekt pracy nie prowadził do stworzenia żadnego nowego, unikatowego wytworu o zindywidualizowanych cechach.

W tym stanie rzeczy, wobec ustalenia, że przedmiotem spornych umów nie był z góry określony, konkretny, indywidualnie oznaczony i obiektywnie osiągalny rezultat, należy uznać, że Sąd pierwszej instancji dokonał prawidłowej kwalifikacji umów. Konstatacja, iż umowy te były umowami o świadczenie usług prowadzi zaś do wniosku, iż z tytułu ich wykonywania istniał obowiązek zgłoszenia ubezpieczonego do ubezpieczeń społecznych i odprowadzenia należnych składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

Należy też podkreślić, że działania kontrolne płatników składek przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych mają umocowanie w art. 86 i nast. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Kontrolą Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

w zakresie zgłaszania do ubezpieczeń społecznych zatrudnianych osób oraz prawidłowości obliczania i opłacania składek na ubezpieczenia społeczne może być objęty każdy płatnik. Określony w art. 86 ust. 2 ustawy zakres kontroli jest otwarty. Świadczy o tym chociażby zwrot „kontrola może obejmować w szczególności”. Oznacza to, że zakres kontroli może objąć wykonywanie wszelkich obowiązków związanych z ubezpieczeniami społecznymi. Przedmiotem kontroli mogą być także inne zdarzenia, co do których np. istnieje podejrzenie, że podejmowane są w celu obejścia przepisów prawa. Zasada sprawiedliwości społecznej wyraża się w jednakowym ponoszeniu ciężarów i świadczeń publicznych, składek na ubezpieczenia społeczne przez płatników, którzy korzystali z pracy osób zatrudnionych na podstawie umów zlecenia/świadczenia usług, niezależnie od przyjętej nomenklatury.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację - punkt I sentencji wyroku.

O kosztach postępowania w II instancji Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c., zasądzając od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B. (dawniej (...) Sp. z o.o.) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych stawkę minimalną wynagrodzenia radcy prawnego zgodnie z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804) – punkt II sentencji wyroku.